

Warszawa, 14/04/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-583145-III/08/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani

Bożena Borys-Szopa

Główny Inspektor Pracy

ul. Krucza 38/42

00-926 WARSZAWA

Szanowna Pani

Uprzejmie informuję, że na podstawie jednej ze skarg Rzecznik Praw Obywatelskich powziął wątpliwości na tle regulacji zasad podejmowania zajęć zarobkowych przez pracowników Państwowej Inspekcji Pracy.

W świetle art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589) pracownik Państwowej Inspekcji Pracy nie może wykonywać zajęć, które godziłyby w interes Państwowej Inspekcji Pracy lub byłyby niezgodne z jej zadaniami, a także pozostawałyby w sprzeczności z obowiązkami pracownika lub mogłyby wywoływać podejrzenie o stronniczość lub interesowność. Zgodnie zaś z art. 48 ust. 2 tej ustawy pracownik Państwowej Inspekcji Pracy nie może podejmować zajęć zarobkowych bez uprzedniej zgody Głównego Inspektora Pracy.

Zasady uzyskiwania zgody na podjęcie zajęć zarobkowych określono zarządzeniem nr 17/2007 Głównego Inspektora Pracy z dnia 22 listopada 2007 r. w sprawie podejmowania zajęć zarobkowych przez Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, wydanym na podstawie § 2 ust. 2 Statutu Państwowej Inspekcji Pracy, stanowiącego załącznik do zarządzenia Marszałka Sejmu z dnia 27 sierpnia 2007 r. w sprawie nadania statutu Państwowej Inspekcji Pracy (M. P. Nr 58, poz. 657). Przepis ten stanowi, że Główny Inspektor Pracy reprezentuje Państwową Inspekcję Pracy na zewnątrz oraz kieruje całokształtem jej działalności i wydaje w tym zakresie zarządzenia.

Wydaje się, że w sprzeczności z art. 48 ust. 2 ustawy pozostaje § 8 zarządzenia, w świetle którego Główny Inspektor Pracy może upoważnić okręgowego inspektora pracy do wyrażania zgody na podejmowanie działalności zarobkowej w stosunku do pracowników okręgowego inspektoratu pracy.

Pojęcie zajęć zarobkowych w rozumieniu przepisów zarządzenia jest bardzo szerokie, a wyłączenia przewidziane w § 2 ust. 2 tego zarządzenia nie obejmują przykładowo przychodów uzyskiwanych z tytułu wezwania przez sąd w charakterze biegłego. W ocenie Rzecznika uczestnictwo w postępowaniu sądowym w charakterze

biegłego nie może być uznane za godzące w interes Państwowej Inspekcji Pracy lub za niezgodne z jej zadaniami, a także jako pozostające w sprzeczności z obowiązkami pracownika lub mogące wywołać podejrzenie o jego stronnictwo lub interesowność (art. 48 ust. 1 ustawy).

Nie może budzić wątpliwości, że tylko takie przesłanki mogą być brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji. Tymczasem ich niekompletny katalog został wymieniony w § 3 ust. 1 przy określaniu możliwości przerwania zajęcia zarobkowego, podjętego na podstawie uzyskanej uprzednio zgody. Wątpliwości budzi także wprowadzenie do § 4 ust. 2 zarządzenia dodatkowych przesłanek, uwzględnianych przy wyrażaniu zgody (należyte wywiązywanie się z obowiązków służbowych, ocena celowości i zasadności działalności szkoleniowej, umiejętność prowadzenia szkolenia).

Zgoda na podjęcie zajęcia zarobkowego, udzielona na czas określony, może być cofnięta na podstawie § 4 ust. 5 zarządzenia w każdym czasie przez Głównego Inspektora Pracy. Wydaje się, że przyjęta tutaj regulacja nie znajduje podstaw w ustawie, która wymaga tylko uprzedniej zgody Głównego Inspektora Pracy na podjęcie zajęć zarobkowych. Gdyby jednak przyjąć dopuszczalność tej regulacji, to nadzwyczajny charakter takiej decyzji skutkować powinien określeniem okoliczności uzasadniających jej podjęcie.

W świetle zaś § 4 ust. 6 zarządzenia wnioski o wyrażenie zgody na podjęcie zajęcia zarobkowego składa się do Głównego Inspektora Pracy z zachowaniem drogi służbowej, na co najmniej 21 dni przed terminem zajęcia zarobkowego, którego wniosek dotyczy. W tej sytuacji wydaje się uzasadnione określenie w zarządzeniu terminu, w jakim powinna być wydana przez Głównego Inspektora Pracy zgoda na podjęcie zajęcia zarobkowego. Chodzi w szczególności o uniknięcie sytuacji, w której wydana w przededniu podjęcia zajęcia zarobkowego decyzja o braku zgody narazi pracownika na straty poniesione w związku z podjęciem działań przygotowawczych.

W opinii Rzecznika wyeliminowanie wątpliwości powstających na tle powołanych wyżej przepisów zarządzenia przyczyni się do ograniczenia pola konfliktów pracowniczych przy podejmowaniu zajęć zarobkowych.

Działając na podstawie art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę o przedstawienie stanowiska w tej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich